

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

74.48

Ц 27

Г. Г. ЦВЕТКОВА

**ПРОФЕСІЙНЕ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ  
ВИКЛАДАЧІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ  
ВИЩОЇ ШКОЛИ**

*монографія*

Бібліотека ЛНУ 69.00  
  
**895990**  
Цветкова  
Професійне самовдосконалення

обч. 2.3.

Слов'янськ – 2014



74.480.42

УДК 378.123:005.336.5 (477)

ББК 74.580.42 (477)

Ц 27

*Рекомендовано до друку вченою радою Донбаського державного педагогічного університету*

*(протокол № 6 від 24.02. 2014 року)*

**Рецензенти:**

**Омельченко С. О.**, доктор педагогічних наук, професор, ректор Донбаського державного педагогічного університету.

**Павленко О. О.**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов Академії митної служби України.

**Стрельніков В. Ю.**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, культурології та історії Полтавського університету економіки і торгівлі.

**Цветкова Г. Г.**

Ц 27 Професійне самовдосконалення викладачів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів: монографія / Г. Г. Цветкова. – Донецьк: ПП «ВД «Кальміус», 2014 . – 464 с.

ISBN 978-617-7154-06-7

У монографії подано авторську концепцію, теоретичну модель професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів. Обґрунтовано принципи професійного самовдосконалення, визначено його етапи, структуру, закономірності, особливості. Описано форми, методи, прийоми, технологію проектування шляхів самовдосконалення педагога. Розкрито та окреслено педагогічні умови професійного зростання викладачів вищої школи. Професійне самовдосконалення педагога подано автором в ракурсі духовної цілісності людини, з акцентом на глобальному, моральному імперативі.

Монографія може бути корисною студентам педагогічних вищих навчальних закладів, науково-педагогічним працівникам гуманітарних галузей знань, усім педагогам, хто не байдужий до особистісного та професійного зростання.

УДК 378.123:005.336.5 (477)

ББК 74.580.42 (477)

ISBN 978-617-7154-06-7

© Цветкова Г. Г., 2014



## ЗМІСТ

<b>Передмова</b> .....	<b>5</b>
<b>Розділ 1. Становлення та розвиток феномену самовдосконалення у філософській, психологічній та історико-педагогічній думці</b> .....	<b>11</b>
1.1. Соціально-філософські концепції самовдосконалення як метатеоретичне підґрунтя його педагогічного розуміння .....	12
1.2. Проблема самовдосконалення особистості в психологічній науці .....	47
1.3. Генеза феномену самовдосконалення в історії української педагогічної думки .....	75
<b>Розділ 2. Теоретико-методологічні засади професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних спеціальностей</b> .....	<b>112</b>
2.1. Концептуальні підходи до розкриття феномену самовдосконалення особистості викладача гуманітарних спеціальностей .....	112
2.2. Професійне педагогічне самовдосконалення в науковому вимірі (визначення, методологічні засади) .....	130
2.3. Специфіка, структура, етапи професійного самовдосконалення викладачів вищої школи .....	157
2.4. Особливості професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів .....	175
<b>Розділ 3. Моделювання професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних спеціальностей у вищих навчальних закладах</b> .....	<b>198</b>
3.1. Концептуально-теоретична модель здійснення професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних спеціальностей .....	198
3.2. Педагогічні умови здійснення професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних спеціальностей ...	224
3.3. Критерії, показники та рівні професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних спеціальностей ...	243
<b>Розділ 4. Діагностика сформованості професійного самовдосконалення викладачів у практиці вищої школи</b> ...	<b>268</b>
4.1. Програма та методика експериментального дослідження ...	268



4.2. Стан сформованості професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів .....	278
<b>Розділ 5. Експериментальне впровадження теоретичних і методичних засад професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних спеціальностей у практику вищої школи .....</b>	<b>322</b>
5.1. Особливості організації формувального етапу експериментальної роботи .....	322
5.2. Технологія здійснення професійного самовдосконалення викладачів гуманітарних спеціальностей .....	326
5.3. Аналіз результатів, отриманих у ході експерименту .....	371
<b>ПІСЛЯМОВА .....</b>	<b>401</b>
<b>ЛІТЕРАТУРА .....</b>	<b>409</b>